

נדב ברה נא

הגליון השבועי לתורה וחסידות של קהל עדת חסידי נדבורנה | יו"ל ע"י מרכז מוסדות נדבורנה בארה"ק

ימים של זכרון

שוב אנו עומדים בשלהי חודש שבט, ושוב מתחילות להישמע הלמות הלב לקראת יומא דהילולא הקרב ובא של מרן רבינו הקוה"ט זי"ע.

יום ההילולא של הצדיק, הוא יום נכבד בעליונים ובתחתונים, ובו מתעלית נשמת הצדיק ברום ההיכלות אל מקום גבוה מעל גבוה בלי שיעור וקצבה, לתת לה שחר טוב על פי פעלה. אמנם עליה זו אין משמעותה התרחקות מקהל עדתו צאן מרעיתו שבהאי עלמא, אלא אדרבא, הגיד הבית אהרן מקארלין זיע"א שכלל השגשמה מתעלית יותר בעליונים, כך גדול אורה וכוח השפעתה בתחתונים, ובכל שנה ושנה נעשה כוח השפעת קדושתה חזק יותר, עד שיכול לירד בעומק למטה, ולהאיר אפילו נשמות רחוקות ושפלות.

האת ידוע מצדיקי הדורות שהיו ממליצים ומבארים מאמר חז"ל "גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם", שבעוד הצדיק חי בעולם העשייה אף כי הוא מוסר עצמו כל כולו למען הכלל, מ"מ הרי אף הוא מחויב לעבוד את בוראו במילי דשמיא ואינו יכול לעסוק אך ורק במשא העם. אבל לאחר התעלותו לעולם הגמול, אז תותו בידיו ביותר להתמסר כל כולו ממש לטובת קהלה עדתו ולהשפיע להם כל מיני שפע טוב מברכה העליונה. וכוח ההשפעה הזאת ניכרת ביתר שאת ביום ההילולא עצמו, שאז נפתחים ארובות השמיים וכל מבקש ה' ומייחל לחסדו, זוכה להתברך ממקור הברכות בזכות הצדיק. וביום הזה כל פמליא של מעלה עוסקים בתורתו ובמצוותיו של הצדיק, כמו שאיתא מהאריז"ל פירוש מאחז"ל "אגרא דביה הילולא מילי", כלומר השכר הטוב הניתן להצדיק ביום ההילולא שלו הוא מה שמדברים ממנו בהיכלות של מעלה ומדובבים שפתותיו בקבר בשעה שמזכירים ממנו תורה ומעשים טובים.

והיה הרה"ק מאפטא זי"ע אומר, כשם שבבית חתנות בשמחת הילולא של חתן וכלה נותנים דורנות לבעלי השמחה, כך ג"כ בהילולא דיליה הצדיק מקבל דורנות מאוצר המתנות, והוא לרוב מסירותו לבני עדתו מחלק כל המתנות לאנשי וממציא להם רפואות וישועות.

נתכונן נא אפוא ליומא דנשמתא במיטב היגיון, לעיין במשנתו של צדיק ולהתבונן בהליכותיו, ונתוועד יחד תלמידים ומקושרים להעלות זכרונות ואמרות, עובדות והנהגות, למען יתעורר לבנו לחדש אורו בקרבנו כבראשונה. ומי יתן לנוכה לדבק עצמינו באורחות הצדיק ולילך בדרכיו אשר סלל לנו, ולקבל מלוא חופנים השפעות טובות בהאי הילולא קדישא.

בעזרת שנת תש"פ לפ"ק
פרשת משפטים

גליון תקי"א

צאה"ש	הרה"ג	בני ברק
6:45	5:09	ידושלים
6:48	4:54	ביתר
6:48	4:55	צפת
6:46	5:00	אלעד
6:46	5:02	קדינת גת
6:47	5:11	

לשובת נשמת

הרה"ק רבי ארון לייב מפרימישלן זי"ע
בזרה"ק רבי מאיר הגדול מפרימישלן זי"ע
נלב"ע ב' אדר

מן הבאר

הארה ממשנתו הגדולה של
כ"ק מרן רבינו ה"באר יעקב זי"ע"א

על כל יחיד מוטלת אחריות על הכלל כולו

ממנו, אלא אפילו כאשר עושה מעשיו בצנעה מ"מ הוא משפיע כעין המעשה על כל העולם כולו.

לכן פתח ואמר בלשון רבים 'ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם' אף שכל הפרשה כולה מדברת בלשון יחיד, כגון 'כי תקנה עבד עברי' וכו', ללמדנו שאף שהתורה מצווה לכל יחיד ויחיד, מ"מ יש לדעת שהיא מתאחדת עם כל ישראל כולם, כאומרו 'אשר תשים לפניהם'.

ובכן יבואר ג"כ בהמשך הפרשה (כ"ג, ח) 'ושוחד לא תיקח כי השוחד יעוור פקחים ויסלף דברי צדיקים'. אף כאן לכאורה הלשון אוחד יחיד ורבים בחדא מחתא, שהזהיר בלשון יחיד 'ושוחד לא תיקח', וביאר הטעם בלשון רבים כי השוחד יעוור 'פיקחים'. אלא ללמדנו כאמור, שאף כאשר רק דיין יחידי לבדו נוטל ח"ו שוחד, ואיש אינו יודע ואינו רואה במעשיו, מכל מקום הוא גורם סילוף ופגם לכל שאר הדיינים הצדיקים, שאף הם ניזוקים ממעשיו של היחיד.

על כן מה מאד יש להיזהר בכל פעולה ופעולה שאדם עושה, שיתגלגל מכך זכות לרבים ולא חובה.

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי חנים (כ"א, א' ב).

ויש לדקדק בלשון הכתוב שפתח בלשון רבים 'אשר תשים לפניהם', והמשיך בלשון יחיד 'תקנה עבד עברי', וכן שאר ציוויים שנאמרו בפרשה בלשון יחיד.

ונראה לומר הרמז בזה, שבא הכתוב ללמד מוסר גדול לכל אחד מישראל מה מאד יש להשגיח על מעשיו ולנהוג באחריות, שאע"פ שהוא לכשעצמו הוא רק יחיד לבדו, ידע שבכל מעשה שהוא עושה הוא משפיע לטוב או למוטב על כל הכלל כולו.

כי יש הסוברים בטעות שכאשר אין אדם נוהג כהוגן ח"ו, הרי הוא עניינו הפרטי בינו לבין קונו בלבד, ואין בכך נפקא מינה לשאר בני אדם. אך באמת אין הדבר כן, אלא כאשר איש ישראל חוטא הרי הוא פוגם ומזיק לרבים, ולהיפך מידה טובה מרובה, כאשר מקיים מצווה הוא מזכה את הכלל כולו וגורם עליה לרבים. ואין הדברים אמורים דווקא אם עושה מעשיו בפרהסיא, שאז פשיטא שהוא משפיע על חבריו הרואים את מעשיו ולמדים

מאוצר החיים

דבר תורה מאוצר דברת קודשו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

נסמכו דיני בין אדם לחברו לקבלת התורה להודיע גדול חומרתן

כאמור גרסם לו קצת חלישות הדעת, או אם נטל הימנו כמה פרוטות שלא כדין, על זה אין יוה"כ מכפר, והוא תמוה.

אלא מבארים הקדמונים משל למה הדבר דומה, לאב שיש לו בן יחיד ואהוב, אם יצער אדם את האב, לא יבוא לו מכך צער כמו שיבוא לו אם יחטא אדם כנגד בנו. כי הבן חביב בעיניו יותר מגופו שלו. כך כביכול הקב"ה אוהב את עמו ישראל, ולכן אע"פ שאם חוטא אדם כנגדו הוא מעביר אשמתו לאחר ששב בתשובה שלמה, אך אם חוטא כנגד בנו נעשה מכך צער גדול הרבה יותר מהחטא שהוא כנגדו, ועל כך קשה לסלוח.

ולפיכך השמיעה תורה דיני בין אדם לחברו מיד לאחר מעמד קבלת התורה, כדי להודיע לבני אדם עד היכן מגעת חומרתן, שהם הראשונים להימנות ולהיסמך לסיני. זהו שפירש"י "מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני", היינו דלגבי חומר הדינים האמורים יש לזכור שמה הראשונים ניתנו בסיני באימה ויראה ברתת חזיע, אף אלו המצוות שבין אדם לחברו ניתנו באימה ויראה וכו', והם חמורים עוד יותר מעבירות שבין אדם למקום מצד גודל האהבה של הקב"ה לבניו.

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. (כ"א, א) וברש"י, "ואלה המשפטים, כל מקום שנאמר 'אלה' פסל את הראשונים, 'ואלה' מוסיף על הראשונים, מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני".

ויש להבין מפני מה אנו צריכים ללימוד שאף אלו נאמרו מסיני, והרי פשוט שכל התורה כולה ניתנה בסיני. גם ראוי להבין למה נסמכו דווקא דינים אלו שבין אדם לחברו להר סיני, ולא נאמרו מקודם מצוות שבין אדם למקום כגון תפילין, קריאת שמע וכו'.

ונראה לבאר עפ"י הידוע מחז"ל (יומא פה): דעבירות שבין אדם למקום יוה"כ מכפר, אך עבירות שבין אדם לחברו אין יוה"כ מכפר עד שירצה את חברו. ויש מהראשונים שסוברים שכל זמן שלא ריצה לא זו בלבד שעבירות הללו אינן נמחלים, אלא אפילו עבירות שבינו למקום אינו מתכפר לו עד שירצה את חברו.

ובאמת דבר זה יש בו מקושי ההבנה, שאפשר נכשל אדם ח"ו בעבירות חמורות כחילול שבת ואכילת נבילות וטריפות רח"ל, ועליהם יוה"כ מכפר, ולא ידע אם אמר לחברו איזה דיבור שלא

הלכות וחומר איסור קללת חבר, אב או אם [א]

לא תקלל!

א. איסור דאורייתא הוא לקלל איש מישאר שנאמר (ויקרא י"ט פסוק י"ד) "לא תקלל חרש" [וכל שכן מי ששומע].
ב. המקלל את חברו באחד משמות ה' כגון שאמר לו 'אלוקים יעשה לך כך וכך' עבר על איסור דאורייתא וחייב מלקות [ואף שבזמינו אין ביד מלקים מכ"מ נפק"מ שנפסל המקלל לעדות כמבואר בשו"ע (סי' ל"ד טע"ב) שהעובר על איסור שיש בו מלקות נפסל לעדות (אורים ותמים ס"ק) אך יש סוברים שאין המקלל נפסל לעדות מפני שמקלל מתוך כעס אין דעתו שלימה ואינו זוכר שיש בזה איסור וגם יש לו הוראת היתר שסבור שמותר לקללו מפני שאינו נוהג כשורה (ב"ח וש"ך שם)].
ג. נוסף על כך מי שמקלל את אביו או אמו בשם ה' שחייב מיתת סקילה [המיתה התמורה ביותר מתוך ארבע מיתות ביד! לדעת ת"ק במשנה (סנהדרין פרק ז' משנה א')] כפי שנאמר בפרשת השבוע (פרק כ"א פסוק י"ז) "ומקלל אביו ואמו מות יומת".
ד. אם קילל את אביו או אמו או סתם חבר באחד מכינויי השם כגון שאמר לו קל קנא יקום ממך ואפי' בשאר לשונות כגון שאמר לו ביידיש 'גאט זאל איהם... וכן בכל שפה ושפה, נחלקו הראשונים אם חייב מלקות [דעת הרמב"ם (הלכות ממרים פרק ה' הלכה ב') שלוקה אך הראב"ד חולק(השגות על הרמב"ם בהלכות סנהדרין פרק כ"ו הלכה ג')] אבל לכו"ע עבר על איסור דאורייתא.
ה. האומר בקללתו 'הי רצון' או 'הא רעוא' דינו כדין המקלל בכינוי, וכן האומר מי שבקע את ים סוף הוא יעשה לך כך וכך וכיו"ב, הרי דינו כמקלל באחד מכינויי השם (הקללה לברכה סי' ב' סעי' ט').
ו. המקלל שלא בשם ה' ולא באחד מכינויי השם, אף על פי שאינו לוקה מכל מקום עבר על איסור תורה (ב"ח וש"ך סי' כ"ז) ויש אומרים שאיסורו רק מדרבנן (כן משמע בדברי רבינו יונה באגרת התשובה' את ט').

איסור קללת אב ואם

ז. המקלל את אביו או את אמו חייב סקילה בין שקיללם בחייהם ובין שקיללם לאחר מיתתם.
ח. יש אומרים שאם האב או האם נתנו רשות לקללם מחילתם מועילה ולא עבר על איסור (מנחת חינוך מצוה מ"ח אות ב') אולם רבים חולקים בזה, ואין להקל.
ט. היו אביו ואמו רשעים גמורים ועוברי עבירה ואפילו נגמר דינם להריגה על פי ביד' ויוצאים להריגה מכ"מ אסור לקללם, ואם עשו תשובה אע"פ שיוצאים להריגה הרי זה חייב על קללתם (שו"ע סי' רמ"ב סעי' ד').
י. אב שנתחייב שבועה לבנו בבית דין, אינו משביעו בשבועה שיש בה אלה [קללה] לפי שנמצא זה מקלל את אביו, אלא משביעו שבועה שאין בה אלה (רמ"א שם סעי' ו').

ביזוי אב

יא. כל המבזה אביו ואמו אפילו בדברים ואפילו ברמיזה הרי זה בכלל ארור מפי הגבורה שנאמר (דברים פרק כ"ז פסוק ט"ז) "ארור מקלה אביו ואמו" ויש לבית דין להכות על זה מכת מרדות ולענוש כפי מה שראוי (שו"ע שם סעי' ו').
יב. אף אם מתכוון לתועלת אביו יש להזהר ולהימנע במידת האפשר שלא לצער את אביו ואמו דאיתא בזה"ק (פרשת ויצא סוף דף קס"ד) שרחל אמנו ע"ה נענשה על שציערה את אביה ולכן לא זכתה לגדל את בנימין ואף שכוונתה הייתה לטובה כדי להפרישו מעבודה זרה.
יג. אף המבזה את אביו או אמו בלבו שמצינו בזיון בלב כדכתיב "ותבו לו בלבה (שמואל ב' פרק ו').

יד. אמר החכם מכל אדם (משיל פרק ל' פסוק י"ז) "עין תלעג לאב ותבו ליקהת אם [עין שמבזה אב ואם] יקרוה עורבי נחל ויאכלוה בני נשר" שעונשו של המבזה אביו או אמו שעורבים ינקרו את עיניו, וכן מעיד בספר 'חרדים' שכן היה בזמנו באיש שהיה זן ומכלכל את אמו, רק שהיתה קלה ובזויה בעיניו לפי שנישאה בזוג שני אחרי מות אביו, והאיש הזה הפליג בים ונהרג והושלך לים, וחפשהו ומצאוהו על שפת הים ועין אחת מנוקרת ע"י העורבים.
טו. אף לגר אסור לקלל את אביו הגוי אף שג'ר שנתגייר כתינוק שנולד דמי' שלא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה (שו"ע סי' רמ"א סעי' ט').

לאפדושי מאיסורא

טז. הרואה את חברו מקלל את אביו ואמו מותר להכותו ולייסרו להפרישו מן העבירה שלא יבוה ויקלל ואין צריך להביאו לבית-דין (תורת הדשן סי' ר"ח).

פרשת משפטים // מסכת נזיר ב/ב - אמרה פרה

קול דודי דופק... בנעילת השובבי"ם...

באשמורת הבוקר התגלגלו הדי שירה במדרונות הרי הגליל, בתחינת 'קול דודי דופק... פתחי לי...'. כשבילי שיש לעת חיתום ימי השובבי"ם, התכנסו 'בני החבורה' בעמוקה' לתפילה, ופתיחת הלבבות בשירת התשובה 'קול דודי דופק...' (שה"ש ח/ב).
דממה השירה כשר' יוסל הקומץ אנט שאל בזעקה, 'מי ינצח בויוכו העתיק...?' "ויכווח... ניצחון...", התפלאו הבחורים...

ונענו... 'אין ישראל נגאלין אלא בתשובה' (סנהדרין צז/ב), כשמערכה ניטשת בין קוב"ה התובע "שובו אלי ואשובה אליכם" (מלאכי ג/ז), לבין כנסת ישראל המתגוננת "השבינו ה' אליך ונשובה..." (איכה ה/כא).

והנה שנינו (נזיר ב/ב) משנה פלאית, 'פרה' ו'דלת' שקיבלו על עצמם נזירות...!!!, היתכן כזאת שפרה ודלת מדברים, ומתחייבים בנזירות!?

אמנם נתבאר שבעל הפרה ו/או הדלת, הוא שמקבל בעצמו הנזירות, באם לא ינצח את עקשנות הפרה הרבצנית, והדלת הטרופקה הממאנת להיפתח... (נזיר י"ע"ב, ראה רע"ב). אולם עדין תחושת הלב היא שדוגמאות אלו לא נשנו בכדי...

ובכן, הרה"ק רבי ישראל מוולעדניק זיע"א חושף בספרו 'שארית ישראל' (ליקוטים לימי השובבי"ם), שבמשנה מרומז היכווח (הנ"ל) ופתרונו.

ואלו דבריו: 'אמרה בחינת ישראל' שבחטאים ח"ו נמשלו לפרה זו (פרה סנהדרין הושע ד/טז. ברכות לב/א), הריני נזירה ומופרשת בגלות המר הזה זמן רב. אם עומדת אני?! (בתמיה), היתכן להמתין עד שתעמוד (בתשובה) מעצמנו? הרי יומשך מאוד (ק) הגאולה!!!, לכן 'השיבנו (אתה) ה' אליך', כי אין לנו כח לשוב מצד עצמנו. מצד תוקף הגלות.

אמר משיב הדלת הזה הוא הקב"ה אשר דלתו פתוחה לקבל שבים, הריני נזיר גם אני מופרש בגלות שנאמר (ישעיהו ו/א) 'ובפשעיקם שלחה אמתם'. אם נפתח אני?! (בתמיה) היתכן שאפתח אני לכם? רק אתם פתחו לי פתח (תשובה) כחודו של מחט.

ומי גובר... בית שמאי שהם 'מסטר' דדינא' (מצד הגבירה. זוה"ק פינחס, רמ"א/א) מחמירים ואומרים הרי זה 'קוב"ה' נזיר מיד, שכן הוא שפתח התשובה צריך להיות מצד ישראל. ובית הלל שהם 'מסטר' דרחמי' (מצד הקסד. זוהר שם) מקילים ואומרים שהש"ת אינו נזיר, לפי שהודה 'אשר הרעתי' (מכ"ה ד/ד) שששאר שבעיסי מעכב (עין ברכות לב/א). ולכן השי"ת בעצמו יתן לנו כח התשובה בגודל רחמיו, אשר מאז ומקדם 'חשב מחשבות לבלי ידח מפגזו נדח" (שמואל ב' ד/ד), ואומר 'למעני למעני אעשה...' (ישעיהו מח/יא), עכ"ד.

שבת שקלים - מברכין אדר // מסכת נזיר ג/א - ליום שלוש

כמה שעות נמשכה תענית אסתר...

בקשת אסתר (ד/טז) 'וצומו עלי... שלשת ימים לילה יום', נועדה לעורר רחמים לפי שאין הקב"ה מניח הצדיקים בצרה יותר משלשה ימים. אולם הדגש לילה יום' (ולא 'ושלושה לילות'), מלמדנו שהתענית היתה ברצף של 'לילה יום' בלבד, 'רק (בתוספת) שהיו מפסיקין מבעוד יום (שלפניו), וכן מקצת לילה שלאחריו', (סי' כ"כ"ה שעות...), ועלה למעלת שלשת ימים, שהרי 'מקצת היום ככולו'. (מהר"ל אור חדש שם. וראה משנ"ב תקסח/ל).

והוא ששנינו (נזיר ג/א) 'אם הקדים הנזיר וגילח ליום שלשים, יצא', הגם ש'סתם נזירות שלוש יום', אולם 'מקצת היום ככולו'.

תורת אבות

ממעייני דבוחינו מאורי החסידות על פרשת השבוע

עצה להכניע את היצר הרע

וכי יזיד איש על רעהו להורגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות. (כ"א י"ד)

איתא בסידור האריז"ל שהרמ"ק ז"ע קיבל מאליהו הנביא סגולה לבטל מחשבות זרות, לומר הפסוק (ויקרא ו' ו) "אש תמיד תוקל על המזבח לא תכבה", ויעזור לו לבטל הרהורים הרעים ממנו.

ויש לרמז זה בפסוק שלפנינו 'וכי יזיד איש' היינו היצר הרע, 'על רעהו' הוא היצר הטוב, ששניהם יחד שוכנים בלבו של אדם, וכאשר היצר הרע יזיד לקום על האדם ו'להורגו בערמה' על ידי שיכשילו בהרהורים רעים ומחשבות אשר לא כדת, אזי עצתו אמונה 'מעם מזבחי' תקחנו למות', מכוח הסגולה המסורה לנו מפי אליהו הנביא, לומר הפסוק 'אש תמיד תוקל על המזבח' ח', תכניענו ונתבטל מזימתו שלא יוכל להכשילך.

(עבודת ישראל)

מטבע של אש

הרה"ק רבי ברוך מגארליץ זי"ע

א' אדר תרס"ו

כדי להיפרד ממנו ולקבל את ברכת הדרך. באותה פגישה צפוי כל אחד מהם להשאיר בידי הרבי סכום כסף נכבד

בביתו של הרה"ק רבי ברוך הלבפשטאם, רבה של גארליץ שבפולין, שררה עננה. בתו הגדולה של הצדיק הגיעה זה מכבר לפרקה, הצעות רבות הובאו אל פתחו על ידי שדכני המחוז, אך המחסור בממון מנע ממנו פעם אחר פעם לברך על המוגמר. ייחוסו הרם עמד לצדו ושמו הטוב הלך לפניו, אך איש לא אבה להפקיד את בנו הלמודן מבלי שתהיה לו אפשרות להמשיך ולשקוד על תלמודו לאחר נישואיו. כך חלפו להם החודשים והישועה טרם נראתה.

"אפנה אל אבא", חלפה יום אחד מחשבה בראשו של רבי ברוך. אביו הרה"ק רבי חיים מצאנו נודע כבעל צדקה גדול. כל כסף שבא לידו לא השתהה על שולחנו ומיד הועבר לנזקקים. הכול ידעו שברגעי משבר ומצוקה הרה"ק מצאנו הוא הכתובת לסיוע.

אך לצד פזרנותו הגדולה לצורכי צדקה לא הותיר רבי חיים לעצמו מאומה. חסר כול היה. גם לבניו הקפיד שלא לתת מכספי הצדקה שניתנו לו מאת חסידיו העשירים.

רבי ברוך הרגיש שכבר באו מים עד נפש. "איני יכול לראות עוד בסבלה של בתי", אמר לעצמו, "אגש לאבי ואבקש באורח חריג את עזרתו".

וכך עשה. בדחילו ורחימו נכנס רבי ברוך לאביו הגדול והעז לבקש מה שמעולם לא עשה קודם לכן. הוא שטח לפני הרבי את מצבו הכלכלי הדחוק, ולא חסך ממנו את עוגמת נפשה של בתו.

"מקבל אני את דבריך", השיב לו אביו, "ובעזרת השם, בפעם הבאה שיוזמנו לי כספי צדקה - אתנם לך".

שמח רבי ברוך למשמע הסכמתו של אביו, אולם בד בבד ידע שאת הכסף המובטח לא יזכה לראות במהרה, וזאת מפני המהירות שבה נעלמו כספי הצדקה שניתנו לאביו. ידע אפוא רבי ברוך שעליו להניח את ידו על הכסף מיד עם הגעתו לאביו.

הוא טווה תכנית. בשבת הקרובה יפקדו את מעונו של רבי חיים מצאנו כמה חסידים עשירים. יהיו שם ר' ירוחם טייטלבוים מטרונגה, ר' מיכל שרמט מקרקוב, ועוד כמה בעלי ממון נדיבי לב. ידע רבי ברוך שבימים ראשון שאחרי השבת ייכנסו הללו לאביו הרבי

יותר מכפי שסברו בתחילה. ואכן, על שולחנו של רבי חיים נערמו באותו בוקר אלף ומאתיים מטבעות כסף - סכום מכובד, שהיה בו לכסות את כל צורכי נישואיה של הבת.

למחרת בבוקר נכנס רבי ברוך אל אביו, והתפלא שאביו אינו פונה אליו כלל בעניין הנדוניה. הוא הבין שדבר מה בתכניתו השתבש. באין ברירה אור אומץ ופנה אל אביו: "הלוא הבטחת שתיתן לי כסף לנישואי בתי?".

תשובתו של רבי חיים הפתיעה את רבי ברוך: "בני, מה אעשה שעדיין לא הצטבר אצלי סכום כסף בעבורך".

"מה פשר הדברים?", תמה רבי ברוך. "הלוא היו בחדר הגבירים ששהו כאן בשבת, ותרמו לך אלף ומאתיים מטבעות כסף?".

השיב לו רבי חיים: "אמת הדבר, אולם הכסף הזה כבר אינו ברשותי. לא מכבר נכנס אליי יהודי עני מרוד, נכדו של רבי אלימלך מליז'ענסק, ובכה שיש לו בת שהגיעה לפרקה ואין לו מאומה כדי להשיאה. התעוררו רחמי עליי והחלטתי להעניק לו את הכסף".

ליבו של רבי ברוך נפל בקרבו. כל תקוותו נגוזה. במר ליבו העז לשפוך את כאבו לפני אביו: "האמנם בתי גרועה מכל בת ישראל?! הלוא בתי מבוגרת מבתי של היהודי שזכה בכסף... מה אעשה?! עד מתי תשב בבית בציפייה להקים בית בישראל?!".

הליט רבי חיים את פניו בכפות ידיו. פתאום התלהטו פניו, והוא פנה אל בנו ואמר לו בסערת נפש: "ראה מה מתרחש כאן... ליהודי יש אב זקן, שאין בו ניצוץ של תורה; אין בו ניצוץ של מצווה להשם יתברך; אין עוד נשמה ריקנית כמותו! וכשהבן רואה שיש לאביו נקודה קטנה של מצוות צדקה - גם אותה הוא רוצה לקחת ממנו?!".

מעיו של רבי ברוך התהפכו בקרבו למשמע הדברים הנוקבים והמזעזעים, אולם הוא התעשת והשיב לאביו: "וכי הכנסת בתי לחופה אינה צרכי צדקה?".

השיבו רבי חיים: "היהודי שנתתי לו את הכסף - אלמוני הוא. אם אני לא אעזור לו, איש לא יעזור לו. אולם אתה מפורסם, בהיותך רבה של גארליץ, ובנקל תוכל לאסוף תרומות בעבור נישואי בתך. צא וסובב בעיירות ובכפרים, ובעזרת השם יהודים רחמנים יפתחו לפניך את ליבם ואת כיסם".

הבין רבי ברוך שמוטב יעשה אם יפנה בעצמו אל נדיבי העם, שכן האהבה של אביו הקדוש למצוות צדקה מקלקלת את השורה, ועניי ישראל קודמים אצלו יותר מכל קרוביו.

לצדקה.

פנה אפוא רבי ברוך אל העשירים וביקשם שלא ייכנסו אל אביו בנפרד אלא כולם יחד. כך יצטרך אצל אביו סכום כסף גדול, ולאחר מכן ייכנס הוא אל אביו, יזכיר את הבטחתו לו, וכך יזכה להשיג את הכסף הנחוץ לצורכי החתונה.

הסכימו העשירים בשמחה לבקשתו, ומכיוון שהבינו שהכסף נועד בעבורו - גמרו בדעתם לתרום לרבי סכום גדול

דולה ומשקה

ערכים בעבודת הבורא מפי ספרים ומגידים מענייני הזמן

ענייני ארבע פרשיות (א)

יום זה יהי משקל

חודש אדר הוא חודש יקר מאד, שתיקנו חז"ל לקרוא בו ארבע פרשיות והוא הכנה לפסח. והחודש הזה נקרא שמו 'אדר', מלשון מאמרם ז"ל שאמר הקב"ה לישראל "עשו לי קיטון ואדור" בינכם", שהוא מסוגל להשראת השכינה בתוכנו. ולזמן כזה אמרו חכמינו ז"ל (שקלים רפ"א) "בא' באדר משמיעין על השקלי"ם", שהעת מסוגל לכך שישקול האדם עצמו בהתבוננות, עד שישגי שהכל מהש"ת. (החידושי הר"ם ז"ע)

שבת שקלים מסוגל לרפואת

שבת קודש זו היא הראשונה שבד' פרשיות. והגם שלכאור' שבת זכור היא הגדולה שבכולם מאחר וקריאתה ודאי מדאורייתא, אבל נראה שבכוח הנסתר שבת שקלים גדול וגבוה יותר, שכן בשבת זו אנו מבקשים "אור פניך עלינו אדון נשא" וזהו יסוד היסודות, שכן קודם לקבלת התורה היה "וכל העם רואים את הקולות" (שמות כ, טז), שהקב"ה גילה ופקח עיניהם של ישראל להראותם אור התורה הגדול ועי"כ קיבלו את התורה. וזהו הבקשה אור פניך וכו' שיתגלה לנו האור הזה. ומשום כך שבת קודש זו גדולה יותר.

ונראה שבשבת זו יש כוח להמשיך רפואת וישועות, והרמז ד'אור' היו ר"ת רפאינו אדנ"י ונרפא (השם כפי שהוגים אותו בקריאתו), כן יהי רצון. (כ"ק מרן רבינו הבאר יעקב ז"ע)

הארת פנים בזכות אור פניך

בימי עלומיו של הרה"ק מוהר"ם מקרעטשניף זצ"ל, ניהג נשיאותו בעיר יאס שברומניה, ופעם אחת נחלה מאד רח"ל והרופאים אמרו שאין מנוס כי אם לעשות תיכף ניתוח, כולי האי ואולי יצליחו להציל את חייו. מיד ציווה הרה"ק מוהר"ם שישלחו מברק לבישנאט לאביו הק' הסב"ק הר"ם מנדבורנה זי"ע, א"א, לספר שמוכרח לעבור ניתוח ולבקש שיתפלל לרפואתו.

כשקיבל אביו את המברק הורה תיכף להשיב במברק את הוראתו שלא לבצע את הניתוח, אלא להתמתן עליו עד שיבוא להיות על יד מיטת בנו. היה זה בשבוע שלפני שבת שקלים, ובשבת בבוקר הכביד החולי עוד יותר, לדאגת כל בני המשפחה שחששו לגרוע מכל. הרבנית הצ' מרת שפרה ע"ה יצאה עם בוקר לעורר רחמים אצל קרובי משפחתה הצדיקים, נכדי הרה"ק בעל הבאר מים חיים זי"ע שהתגוררו בעיר, ובינתיים ביקש הרה"ק מהגבאים שיליכוהו במיטתו לבית המדרש, שיוכל לכה"פ לשמוע פיוטי השקלים. הגבאים יראו להמרות את פי הרבי, והיותו הרבנית לא הייתה בבית למנוע את הדבר, נאלצו לשאת אותו אל תוך בית המדרש.

וכאשר התחילו הקהל לומר בתפילת מוסף פיוט השקלים "אור פניך עלינו אדון נשא", קם לפתע הרה"ק ברעש גדול, והתחיל לומר אור פניך בקולות וברקים, בשאגת ארי ובהתלהבות יתירה כדרכו בקודש תמיד, ולא הרגישו כלל כי חולה אנוש הוא. באותה שעה הייתה הרבנית הצ' אצל קרובה בעיר, בכייה ותחנונים, ופתאום קרא אליה קרובה ואמר לה, תבואי נא להאכסדרה ותשמעי את קול בעלך שאומר 'אור פניך' כדרכו בקודש.

ואחר התפילה נכנס הרה"ק מוהר"ם לביתו בריא ושלם, והמחלה נעלמה לגמרי.

ביקור מדומם ורב רושם של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בקרב קהל אנ"ש בארה"ב

צילום: משה

למחרת היום נערכו התפילות בצוותא חדא, כאשר הקהל כולו נאחו התרגשות קודש למשמע קריאת התורה ועשרת הדברות מפי מרן רבינו, ומדמים לראות את הקולות ואת הלפידים. בשעת בין ערביים התכנסו המשתתפים שוב לתפילת מנחה ועריכת סעודת רעווא דרעוויץ, כאשר במהלכה נשא רבינו שליט"א דברות קודש בהדרכות ישרות בדברים היוצאים מן הלב ונכנסים הלבבות, אשר הותירו רושם בל יימחה בלב הנוכחים.

במוצאי שבת קודש, בשעת הפרידה לאחר שבת שכולה עונג הרוחות ועדן הנפשות עברו החסידים כולם לפני רבינו להתברך מפיו, ובמחווה נדירה חילק הרבי שליט"א לכל חסיד 'שום' מידי קודשו, סגולה לפרנסה ולשאר השפעות טובות ברוח ובגשם.

למחרת ביום ראשון שב מרן אדמו"ר שליט"א לאכסנייתו שבבורו פארק, שם צבאו רבים על פתחו במשך

שעות ארוכות ושיחרו את פני הקודש בבקשת ברכה והדרכה, לשמוע את דבר ה'. ביקור מיוחד ורווי הוד קדומים צוין על ידי משתתפי המסע, שעה שרבינו שליט"א עלה לבקר את זקן צדיקי בית נדבורנה, כ"ק האדמו"ר הישיש מווארדאן שליט"א, נינו של מרן הסב"ק זי"ע. שיחה ממושכת אפופת גילויי חיבה והערצה נערכה במשך שעה ארוכה בין שני הצדיקים, כאשר לבסוף ליווה האדמו"ר מווארדאן את רבינו שליט"א בכבוד ויקר, תוך שהם נפרדים בברכות נאמנות.

ביום שני יצא הרבי שליט"א בדרכו לעבר ארץ הקודש, חותם בכך ביקור מדומם ורב השפעה, אשר אותותיה יסיפו בוודאי להותיר את רשומם הנעלה בלבב החסידים.

ימים של התעלות והסתופפות בצל הקודש היו מנת חלקם של חסידי ואוהדי בית נדבורנה בניו יורק, עת זכו לארח במחיצתם את כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שהופיע ובא לביקור נאדר ועתיר רושם. חודשים ארוכים של ציפיה באו אל תכליתם בשבת האחרונה, שעה שכלל אנ"ש בארה"ב בראשות מרן אדמו"ר שליט"א התכנסו לשבת התאחדות אפופת רגשי קודש, שעמדה בשיאו של הביקור הבלתי נשכח.

לקראת שלהי השבוע שעבר נחת אדמו"ר שליט"א בניו יורק, לרגל שמחת נישואי נכד הנגיד רבי אברהם יקותיאל פישמאן שליט"א, בן לחתנו הנגיד הנאצל הרב לוי יצחק דרו הי"ו, ונטל חבל בחתונה שנערכה בערב של יום חמישי. למחרת נסע הרבי שליט"א למסור שיחת חיזוק בישיבת

וויעליפאלי, בפני בחורי חמד עמלי תורה, והדריך את התלמידים המבקשים לעמל התורה ולעבודת ימי השובבים ותיקון המידות. בצהרי היום הועיד את פניו לעבר מאנסי לקראת שבת ההתאחדות שתיערך במקום, וביני לבני קיבל את פני הבאים להקביל את פניו וכן עלה לקיים מצוות ביקור חולים בבית אחד מתושבי העיר.

את השבת הייחודית ערך רבינו שליט"א בפארשעי שבמאנסי, לשם התקבצו ובאו עשרות חסידים ומקושרים לעשות את 'שבת קבלת התורה' יחדיו בדיבוק חברים כאיש אחד בלב אחד. שבת מרוממת ועתירת רושם נפלה בחלקם של הבאים. בפניא דמעלי שבתא התקבצו הכל בבית האכסניה של רבינו לתפילת מנחה וקבלת שבת, כאשר הרבי שליט"א עובר לפני התיבה כדרכו בהשתפכות הנפש. אחר התפילה הסבו כולם לסעודת ליל שבת, לא לפני שזכו לשמוע קידוש מפי רבינו שליט"א.

בגמר הסעודה הופיע הרבי שליט"א לעריכת השולחן הטהור, לשמחת לבם של החסידים הרבים שמזה זמן רב השתוקקו להשתתף בעריכת השולחן אשר לפני ה'. שעה ארוכה השמיע אדמו"ר שליט"א את דברות קודשו במעלת קדושת השבת ורוממות האחדות, חמירות ישירות ותשבחות נשמעו עד לשעות הקטנות של הלילה.

קהל עדת חסידי נדבורנה בארה"ק

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א קרית נדבורנה בני ברק

הורם הנזר והוסרה העטרה

כל לבב דוויו וכל ראש לחלי בהישמע שוד ושבר בקהילתנו, על האי שופרא חסידא ופרישא, עמודא דצלוחא, נהורא נפישא, גליא רזיא, יגע בתורה במסירות נפש, העמיד תלמידים למאות ולאלפים, רבים השיב מעוון, שפך לבו כמים על הכלל ועל הפרט, נדדך ביסורים ונתעלה במעלות קדושים, נתקשר בקשר אמיץ וחזק עם איתן אדונינו מרן רבינו ה'באר יעקב' זי"ע, קבע מקום תפילתו וצקון לחשו בני עמודי דבית מדרשנו רבות בשנים, זכה וזיכה את הרבים בני קהל עדתנו בשבת עם חסידים

כש"ת הגה"צ

רבי חזקיהו אלכסנדר

סנדר יצחק ערלאנגער זצ"ל

שנתבקש לשייבה של מעלה למגינת לב כל בית ישראל, ולדאבון

נפש קהל עדת חסידי נדבורנה

הלא תדעו כי שר וגדול נפל בישראל

תנחומינו העמוקים שלוחים לבניו הנעלים ידידינו הרבנים החשובים שליט"א ולכל בני המשפחה, הרופא לשבורי לב יתמלא רחמים עליכם לרפא שברון לבבכם, ומי יתן ותזכו להידיבק בתורתו ויראתו של אבא ולדובב שפתי ישנים בהמשך מורשתו הגדולה, עדי יקיצו וירננו שוכני עפר ובא לציון גואל במהרה

המתאבלים מרה ומבכים את גודל האבדה

קהל עדת חסידי נדבורנה בארה"ק

נדבת ידידנו הנכבדים

הרה"ח צבי יעקב פרידמן הי"ו

לכבוד שמחת אידושי הבת עב"ג

החזן החשוב משה וייס הי"ו

מבדרי תלמידי ישיבתנו הק' מאמר מרדכי

בן הרה"ח שמואל אהרן וייס הי"ו

בשעתומ"צ

יה"ד שהזיווג יעלה יפה לקשר של קיימא, ויזכו

לבנות בית נאמן בישראל על ארצי התורה והיראה

עם דורות ישרים מבדורים

נדבת ידידנו הנכבד

הרה"ח חיים מרדכי גלבושטיין הי"ו

לכבוד שמחת הולדת הבן במו"ט

זכו אביו ואמו לגדלו לתורה ולחופה

ולמעשים טובים

לעילוי נשמת

מרת חוה ב"ר דוד ע"ה

גלב"ע א' אד"א

נתגבר ע"י ידידינו הנכבדים

הרה"ח יחיאל משה

והרה"ח ר' יצחק גרליץ הי"ו

זכות הפצת מעיינת החסידות

תעמוד לטובת הנשמח

ברכת מזל טוב נאמנה

לידידנו הנכבד, מסור בלב ונפש

לקדשי בית חיינו, עוסק במסירות

ובנאמנות בהנהלת מוסדותינו הק'

הרה"ח אברהם אריה פיגה הי"ו

לכבוד השמחה השורה במעונו

בנישואי הבן

החזן המופלג יוסף הי"ו,

עב"ג בשעתומ"צ

יהי רצון שיזכו לבנות בית נאמן

בישראל על ארצי התורה והיראה,

עם דורות ישרים מבדורים לבניין

עדי עד, ויראה ברכה מרובה בפועליו

הברוכים מתוך בריית גופא ונדודא

מעליא

מברכים נאמנה

מרכו מוסדות נדבורנה בארה"ק

נדבת ידידנו הנכבד

הרה"ח שמעון זילטיניק הי"ו

לכבוד שמחת הולדת הבן במו"ט

זכו אביו ואמו להבניסו בביתו של אאע"ה בעתו

ובמוט, ולגדלו לתורה ולמצוות

ולמעשים טובים